

DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van tijdelijke afwijkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 december 2018 tot uitvoering van afdeling 6 – toekenning van betaald educatief verlof in het kader van voortdurende vorming van de werknemers – van hoofdstuk IV van de herstellwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen en tot wijziging van artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2013 betreffende de loopbaanbegeleiding
- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Voorliggend ontwerp van besluit geeft vorm aan een verlenging van het tijdelijke experiment met een gemeenschappelijk initiatiefrecht voor het Vlaams opleidingsverlof, zoals afgesproken in het werkgelegenheidsakkoord.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Naar aanleiding van het relanceplan 'Alle hens aan dek' werd op voorstel van de sociale partners bij wijze van experiment een tijdelijk gezamenlijk besluitrecht mogelijk gemaakt voor het Vlaams opleidingsverlof. Daarmee kan men extra uren en budget inzetten om opleiding te volgen op gezamenlijk initiatief van de werkgever en de werknemer. De werkgever krijgt daarmee een expliciete rol om aan de werknemer opleidingen voor te stellen die zijn/haar toekomstkansen in de sector of op de Vlaamse arbeidsmarkt kunnen verbeteren. Op die manier zouden nog meer werknemers gestimuleerd kunnen worden tot deelname aan arbeidsmarktgerichte opleidingen.

In recent onderzoek naar de bekendheid en het gebruik van Vlaamse opleidingsincentives bleek dat werknemers de werkgever en de collega's als belangrijkste bron van informatie over opleiding zien. De keuze om hiermee verder te experimenteren sluit aan bij die bevindingen.

Het tijdelijk experiment loopt in het schooljaar 2021-2022 en werd geregeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 18 juni 2021 tot bepaling van tijdelijke afwijkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 december 2018 tot uitvoering van afdeling 6 toekenning van betaald educatief verlof in het kader van voortdurende vorming van de werknemers van hoofdstuk IV van de herstelwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen en tot wijziging van artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2013 betreffende de loopbaanbegeleiding.

In het VESOC-werkgelegenheidsakkoord 'Iedereen nodig, iedereen mee' heeft de Vlaamse Regering zich geëngageerd om het experiment te verlengen voor de duur van de komende twee schooljaren. In afwachting van deze beslissing heeft de minister van Werk en Sociale economie alvast werk gemaakt van de verlenging voor schooljaar 2022-2023, zodat het regelgevende werk zo vlot mogelijk aansluit op het einde van het lopende experiment, namelijk 31/8/2022.

Met voorliggend ontwerp van besluit wordt het tijdelijk experiment gecontinueerd voor het schooljaar 2022-2023. In het najaar wordt werk gemaakt van de verlenging voor schooljaar 2023-2024.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het wetgevingstechnisch en taalkundig advies 2022/152 werd verleend op 29 april 2022.

De Inspectie van Financiën verleende op 1 juni 2022 een gunstig advies aan het ontwerp, onder voorwaarde dat nu reeds een budgettaire neutrale VEK-herverdeling voor het begrotingsjaar 2023 wordt aangeduid. De budgettaire impact werd onder rubriek 3.A. verduidelijkt.

De Vlaamse Minister, bevoegd voor de begroting, heeft zijn akkoord gegeven op 13 juli 2022, op voorwaarde dat voorliggende verlenging wordt gerealiseerd binnen de beschikbare referentiekredieten van het Departement Werk en Sociale Economie. Een eventueel VEK-tekort moet opgevangen worden met een budgetneutrale herverdeling.

Dit ontwerp van besluit werd op 15 juli 2022 principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

De SERV gaf op 25 juli 2022 een positief advies. Dit advies geeft geen aanleiding tot aanpassing van het ontwerp van besluit. Deze verlenging kadert binnen het recent afgesloten VESOC Werkgelegenheidsakkoord: het besluit geeft vorm aan één van de acties voor een doorgedreven opleidingsbeleid.

Er is op 9 augustus 2022 bij de Raad van State een aanvraag ingediend voor een advies binnen dertig dagen, met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973. Het advies is niet meegedeeld binnen de termijn. Daarom wordt artikel 84, § 4, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, toegepast. Het ontwerp van besluit wordt ongewijzigd voorgelegd voor definitieve goedkeuring.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

De Vlaamse arbeidsmarkt kampt al jaren met een beperkte opleidingsdeelname en hoe lager de scholingsgraad, hoe beperkter de deelname. Het probleem ligt hierbij niet bij functionele opleidingen: die worden ruim gevolgd. Opleidingen die een minder duidelijke link hebben met de huidige professionele situatie daarentegen, zijn minder populair. Werknemers nemen te weinig het initiatief om dergelijke opleidingen te volgen. De redenen hiervoor zijn divers: omdat hun professionele horizon

zich beperkt tot de huidige job, omdat de combinatie privé-werk-opleiding niet evident is, omdat ze niet op de hoogte zijn van de opleidingsstimuli, omdat ze opleiding te vaak associëren met schoolse opleidingen, omdat hun tijdshorizon niet ruim genoeg is, etc.

Om meer werknemers te stimuleren tot deelname aan arbeidsmarkgerichte opleidingen werd voor het schooljaar 2021-2022 – bij wijze van experiment – een expliciete rol gegeven aan werkgevers om aan werknemers opleidingen voor te stellen die hun arbeidsplaats in het bedrijf, de sector of de Vlaamse arbeidsmarkt verbeteren, vertrekkende vanuit de aanname dat de werkgever goed geplaatst is om die inschatting te maken. Een duwtje in de rug door de werkgevers richting opleiding kan de werknemers helpen om hun drempel(s) te overwinnen.

Belangrijk hierbij is dat er van een verplichting door de werkgever geen sprake is. Vandaar dat gekozen werd voor de term ‘gemeenschappelijk initiatiefrecht’. Ook bij initiatief van de werkgever blijft de werknemer de eindbeslissing tot deelname aan een opleiding behouden. Opleidingsverlof – om opleiding te volgen met afwezigheid op het werk – blijft het individueel recht van de werknemer. Opleidingen hoeven ook nog steeds niet gerelateerd te zijn aan de huidige job. Ter compensatie voor de werkgever komt de Vlaamse overheid tussen in de loonkost. Opleidingen die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de huidige job zijn en blijven ten laste van de werkgever.

Het tijdelijk experiment loopt in schooljaar 2021-2022 (zie BVR van 18/06/2021), maar helaas was ook dit schooljaar niet vrij van Corona-impact. Het gemeenschappelijk initiatiefrecht stopt na dit schooljaar indien geen bijkomende actie wordt genomen. Echter, er zijn verschillende aanwijzingen die ervoor zorgen dat een verlenging aangeraden is.

Ten eerste blijkt uit de thans beschikbare cijfers over het aantal goedgekeurde dossiers op initiatief van de werkgever t.o.v. het totaal aantal goedgekeurde dossiers, dat werkgevers hun intermediaire rol in het oriënteren van werknemers richting opleiding daadwerkelijk opnemen: een derde van de aanvragen heeft betrekking op het gemeenschappelijk initiatiefrecht (situatie 1/04/2022), wat zeer positief is.

Ten tweede blijkt uit recent onderzoek van iVox in opdracht van DWSE, naar de bekendheid en het gebruik van Vlaamse opleidingsincentives, dat werknemers de werkgever en de collega's als belangrijkste bron van informatie over opleiding zien. Het is dus aangewezen om op het ingeslagen pad verder te gaan.

Ten derde zal een verlenging van het gemeenschappelijk initiatiefrecht het ook mogelijk maken meer bruikbare inzichten te verzamelen. Door deze maatregel krijgen we transparantie over de echte aanleiding voor het volgen van de opleiding en de impact op de totale omvang van VOV. Dit kan enkel door vergelijking van de resultaten van VOV over enkele schooljaren heen. Inherent aan de maatregel VOV is namelijk de laattijdige verwerking van de dossiers door de vele datastromen die verzameld moeten worden, waardoor inzicht in de impact van bijsturingen pas een jaar na het schooljaar beschikbaar is. Het definitieve resultaat van het lopende experiment is pas gekend in mei 2023. Met andere woorden, bijna op het einde van volgend schooljaar 2022-2023.

Door het experiment te verlengen, krijgen we goed zicht op onderliggende tendensen en kan een gefundeerd advies geformuleerd worden om deze tijdelijke maatregel al dan niet in definitieve regelgeving om te zetten.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Dit artikel verduidelijkt dat voorliggend ontwerp van besluit een tijdelijke aanpassing en uitbreiding is van het ‘basisbesluit’ van het VOV, meer specifiek het besluit van de Vlaamse Regering van 21

december 2018 tot uitvoering van afdeling 6 – toekenning van betaald educatief verlof in het kader van voortdurende vorming van de werknemers – van hoofdstuk IV van de herstellwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen en tot wijziging van artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2013 betreffende de loopbaanbegeleiding.

Artikel 2

Een module is het kleinste opleidingsonderdeel waarvoor een lerende zich kan inschrijven. Een opleiding is onderworpen aan een minimum aantal opleidingsuren om recht te geven op opleidingsverlof, namelijk 32 uur of een minimum aantal studiepunten dat men er mee kan verwerven. Voor een module is geen minimumnorm bepaald.

In de huidige regelgeving kan men modules uit meerdere opleidingen van eenzelfde opleidingsverstrekker combineren om aan de voorwaarde van 32 uur te voldoen.

Heel wat digitale opleidingen en opleidingen algemene arbeidsmarktcompetenties (bv leiding geven, werken in team, ...) worden in korte modules aangeboden, die afzonderlijk geen 32 uur in beslag nemen. Door geen enkele bijkomende voorwaarde op te leggen, naast het minimum van 32 uur, ongeacht de opleidingsverstrekker, om recht te geven op opleidingsverlof, vergroten we de kans dat de werknemer een voor hem aantrekkelijk opleidingsaanbod vindt in de opleidingsdatabank Vlaamse opleidingsincentives.

Artikel 3

Het huidige artikel 22 bepaalt dat het Vlaams opleidingsverlof kan worden toegekend aan een werknemer voor maximaal 125 uur per jaar. Dit wordt vervangen door het toekennen van Vlaams opleidingsverlof aan een werknemer voor maximaal 250 uur per jaar als de werknemer ook een opleiding op voorstel van de werkgever (i.k.v. gezamenlijk initiatiefrecht) volgt, waarvan maximaal 125 uur voor een opleiding gevolgd op initiatief van de werknemer en maximaal 125 uur voor een opleiding gevolgd op voorstel van de werkgever.

Op die manier behouden we het huidige contingent van maximum 125 uur voor de opleidingen op initiatief voor de werknemer, en vullen we die aan met de mogelijkheid om voor 125 uur opleiding te volgen op voorstel van de werkgever.

Artikel 4

Het huidige artikel 33 betreft het aanvraagproces voor de terugbetaling van de lonen en de sociale bijdragen in kader van het Vlaams opleidingsverlof aan de werkgever. Dit aanvraagproces wordt enerzijds uitgebreid met het aanduiden van wie de initiatiefnemer is voor het volgen van de opleiding, de werknemer of de werkgever (i.k.v. gezamenlijk initiatiefrecht). Tegelijkertijd wordt de indienmogelijkheid beperkt tot maximum 125 uur voor zowel opleidingen op voorstel van de werkgever, als op initiatief van de werknemer.

Artikel 5

Dit artikel regelt de inwerkingtreding en de buitenwerkingtreding van het besluit.

Artikel 6

Dit artikel belast de Vlaamse minister, bevoegd voor werk, met de uitvoering van dit besluit.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

We schatten in dat de verlenging van het gemeenschappelijk initiatiefrecht met een schooljaar eenzelfde budget zal vereisen als voor schooljaar 2021-2022, nl 10 miljoen euro.

In 2022 wordt een derde van de uitgaven m.b.t. schooljaar 2022-2023 ten laste genomen, in dit geval 1/3de van 10.000 keuro = 3.333 keuro. Deze kredietbehoefte wordt gefinancierd vanuit de provisies.

Met de opmerking van de Inspectie van Financiën m.b.t. 2023 zal als volgt worden rekening gehouden:

In 2023 wordt twee derde van de uitgaven m.b.t. schooljaar 2022-2023 ten laste genomen, in dit geval 2/3de van 10.000 keuro = 6.667 keuro. Deze kredietbehoefte voor 2023 zal gefinancierd worden vanuit de structurele onderbenutting bij de aanwervingsincentive voor langdurig werkzoekenden (JBO-1JDB2CH-WT).

B. ESR-TOETS

Het ontwerp van besluit is ESR-neutraal.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp van besluit heeft geen impact op het personeel van de Vlaamse Overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het ontwerp van besluit heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen.

E. VERDER TRAJECT

Voorliggend ontwerp van besluit vangt aan op 1 september 2022. Departement Werk en Sociale Economie zal de gebruikelijke communicatiekanalen aanwenden voor bekendmaking.

4. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van tijdelijke afwijkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 december 2018 tot uitvoering van afdeling 6 – toekenning van betaald educatief verlof in het kader van voortdurende vorming van de werknemers – van hoofdstuk IV van de herstelwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen en tot wijziging van artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2013 betreffende de loopbaanbegeleiding,

2° de Vlaamse minister, bevoegd voor Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van tijdelijke afwijkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 december 2018 tot uitvoering van afdeling 6 – toekenning van betaald educatief verlof in het kader van voortdurende vorming van de werknemers – van hoofdstuk IV van de herstelwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen en tot wijziging van artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2013 betreffende de loopbaanbegeleiding, te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw

Jo BROUNS

Bijlagen:

- Het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering.
- Het SERV-advies van 25 juli 2022 'Advies Verlenging tijdelijk gemeenschappelijk initiatiefrecht Vlaams opleidingsverlof'.
- De mededeling van de Raad van State van 11 augustus 2022 om geen advies te geven.